

LOOMAKASVATAJA, KÜÜLIKU- JA KARUSLOOMAKASVATAJA ÕPPEKAVA MOODULITE RAKENDUSKAVA

Sihtrühm	Vähemalt põhiharidusega õpilane
Õppevorm	Statsionaarne

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
1	ÕPITEE JA TÖÖ MUUTUVAS KESKKONNAS	5	E. Rõuk, E. Kadastik, V.Rõbtšenko, K.Piirfeldt
Nõuded mooduli alustamiseks	Puuduvad		
Mooduli eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õpilane juhib omatöölalt karjääri tänapäevases muutuv keskkonnas, lähtudes elukestva õppe põhimõtetest		
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid		
Õpilane: 1. kavandab oma õpitee, arvestades isiklikke, sotsiaalseid ja tööalaseid võimalusi ning piiranguid	Õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • analüüsib juhendamisel oma huvisid, väärtusi, oskusi, teadmisi, kogemusi ja isikuomadusi, sh õpi-, suhtlemis- ja koostööoskusi seoses õpitava erialaga; • sõnastab juhendamisel eneseanalüüsi tulemustest lähtuvad isiklikud õpieesmärgid ja põhjendab neid; • koostab juhendamisel isikliku eesmärgipärase õpitegevuste plaani, arvestades oma huvide, ressursside ja erinevate keskkonnateguritega. 		
2. mõistab ühiskonna toimimist, tööandja ja organisatsiooni väljakutseid, probleeme ning võimalusi	<ul style="list-style-type: none"> • selgitab meeskonnatööna turumajanduse toimimist ja selle osapoolte ülesandeid; • kirjeldab meeskonnatööna piirkondlikku ettevõtluskeskkonda; • selgitab regulatsioonidest lähtuvaid tööandja ja töövõtja rolle, õigusi ja kohustusi; • kirjeldab organisatsioonide vorme ja tegutsemise viise, lähtudes nende eesmärkidest • valib enda karjääri eesmärkidega sobiva organisatsiooni ning kirjeldab selles enda võimalikku rolli; • seostab erinevaid keskkonnategureid enda valitud organisatsiooniga ning toob välja probleemid ja võimalused. 		

<p>3. kavandab omapoolse panuse väärtuste loomisel enda ja teiste jaoks kultuurilises, sotsiaalses ja/või rahalises tähenduses</p>	<ul style="list-style-type: none"> • analüüsib erinevaid keskkonnategureid ning määratleb meeskonnatööna probleemi ühiskonnas; • kavandab meeskonnatööna uuenduslikke lahendusi, kasutades loovustehnikaid; • kirjeldab meeskonnatööna erinevate lahenduste kultuurilist, sotsiaalset ja/või rahalist väärtust; • valib meeskonnatööna sobiva jätkusuutliku lahenduse probleemile; • koostab meeskonnatööna tegevuskava valitud lahenduse elluviimiseks.
<p>4. mõistab enda vastutust oma tööalase karjääri kujundamisel ning on motiveeritud ennast arendama</p>	<ul style="list-style-type: none"> • analüüsib oma kutsealast arengut õpingute vältel, seostades seda lähemate ja kaugemate eesmärkidega ning tehes vajadusel muudatusi eesmärkides ja/või tegevustes; • kasutab asjakohaseid infoallikaid endale koolitus-, praktika- või töökoha leidmisel ning koostab kandideerimiseks vajalikud materjalid; • selgitab tegureid, mis mõjutavad tema karjäärivalikuid ja millega on vaja arvestada otsuste langetamisel, lähtudes eesmärkidest ning lühi- ja pikaajalisest karjääriplaanist; • selgitab enda õpitavate oskuste arendamise ja rakendamise võimalusi muutuv keskkonnas.
<p>Teemad, alateemad</p>	<p>ENESETUNDMINE JA SELLE TÄHTSUS ÕPITEE PLANEERIMISEL</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Võimed, väärtused, oskused, isikuomadused ja käitumisviisid 2. Huvi ja hobitegevuse roll õpitee planeerimisel 3. Suhtlemis- ja koostööoskuste mõju elu-, õpi- ja töörollis <p>ÕPPIMISE OLEMUS JA VÕIMALUSED</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Formaalne, mitteformaalne ja informaalne õppimine. Elukestev õpe 2. Õpingutega toimetulek. Õppimist toetavad õpikeskkonnad. 3. Ajamaatriks (ajaplaneerimine) 4. Õpitava valdkonna seosed teiste valdkondadega (võtmepädevused) 5. Õppimine Eestis ja välismaal <p>MAJANDUS, SELLE OLEMUS JA TOIMIMISE MEHHAANISMID</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Majanduse terminid, mõisted ja toimimise mehhanismid 2. Eesti majandus ja vaba ettevõtlus 3. Turg ning selle osapooled 4. Arukas rahakasutus ja oma elu planeerimine 5. Töö ja tööturg. Tööjõud majanduses 6. Ettevõtluse tähtsus ühiskonnas ja selle vormid

7. Konkurents ja koostöö
8. Valitsuse ja riigieelarve roll majanduses
9. Hinnastabiilsus, finantssüsteem ja rahapoliitika

TÖÖANDJA JA TÖÖVÕTJA ROLLID, ÕIGUSED JA KOHUSTUSED. TÖÖSEADUSANDLUS

1. Tööandja roll, tema õigused ja kohustused
2. Töövõtja roll, tema õigused ja kohustused
3. Riiklik töötervishoiu ja tööohutuse strateegia
4. Töökeskkonna ohutuse ja töötervishoiualane seadusandlus
5. Tervisekontroll, töötervishoiu- ja töökeskkonnaalased teabematerjalid
6. Riskianalüüs, tööõnnetus, käitumine tööõnnetuse korral
7. Lepingulised suhted töö tegemisel.
8. Töölepingu pooled, nende kohustused ja õigused, töökorraldus, töö ja puhkeaeg, puhkuste liigid.
9. Töö tasustamine ja sotsiaalsed tagatised

ETTEVÕTLUS JA ETTEVÕTLIKKUS

1. Ettevõtlus ja selle koht ning olulisus turumajanduses
2. Ärikeskkonna osapooled ja regulatsioonid
3. Vastutustundlik ettevõtlus
4. Sotsiaalne ettevõtlus, selle olemus ja sisu
5. Turg ja turundus
6. Finantsid ettevõttes
7. Ettevõtluse algus, areng ja ka lõpetamise võimalused
10. Rahvusvaheline majandus ja majandus muutuvmas maailmas, muutused/arengud ettevõtluses

TULEVIKUOSKUSED

1. Muutuva õpi- ja töökeskkonnaga kohanemine
2. Erinevates kultuurikeskkondades töötamine
3. Oskus kiiresti reageerida ootamatule situatsioonile ja leida lahendusi.

PLANEERIMISE JA ENESEJUHTIMISE VIISID

1. Klassikaline ja kaasaegne lähenemine karjäärile (vertikaalne-, horisontaalne- ja kannapöördekarjäär, kaleidoskoop- ja spiraalkarjäär, piirideta karjäär, tööelu 4,0).

	<p>TÖÖLE KANDIDEERIMINE</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. CV koostamise põhitõed 2. Kandideerimisdokumendid: avaldus, kaaskiri, motivatsioonikiri 3. Tööintervjuu
iseseisev töö 60 tundi	<p>Õpiplaani koostamine (teema / eesmärgid / strateegiad / vahendid, ressursid/ ajamaatriks, plaan / hindamine / refleksioon); koostab oma isikliku eelarve juhendi alusel ja analüüsib oma majanduslikke võimalusi; koostab juhendi alusel tuludeklaratsiooni A vormi; analüüsib oma majanduslikke võimalusi töötajana ja tööandjana oma eriala valdkonnas; leiab informatsiooni seadustest (tööandja õigused ja kohustused / töövõtja õigused ja kohustused / tööleping / töökorraldus / puhkus); vormistab etteantud juhendi abil oma erialast tuleneva näidistöölepingu; koostab uurimuse kuidas ettevõtte (3-5 ettevõtte näitel) viivad ellu vastutustundliku ettevõtluse printsiipe ja analüüsib selle tulemuslikkust ettevõttes; monitoorib õpi-, töö- ja karjääriinfot; koostab monitooringu õpitavast erialast arvestades õpi- ja karjääri võimalusi ning lühi- ja pikaajalisi eesmärgi.</p>
Õppemeetodid	<p>Miniloeng, ajurünnak, miniuuring, vestlus, arutelu, reflekteerimine, esitlus, video analüüs, infootsing, individuaalne töö, paaristöö, rühmatöö, õpiobjekti koostamine, eneseanalüüs</p>
Hindamine	<p>Õppeprotsessis rakendatakse kujundavat hindamist. Õpiväljundite saavutatust hinnatakse hindamiskriteeriumide ja demonstratsioonülesannete täpsustavate hindamisjuhendite alusel.</p> <p>Hindamisülesanne:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Õppiija esitab elektroonilises keskkonnas, Google Drive või Moodle, õpiplaani, mille koostamisel on lähtunud dokumentide vormistamise heast tavast ja mida hinnatakse kirjaliku juhendi alusel. Hinne kujuneb kirjalikus juhendis ettenähtud kriteeriumide alusel 2. Õpiobjekti (ristsõna / mälumäng / kahoot vms) koostamine etteantud teemal, test, piirkonna ettevõtete ja organisatsioonide (või ainult oma valdkonna ettevõtete) kaardistamine, nende tegevusvaldkonna teada saamiseks ja ettevõtlusvormide erinevuste välja toomiseks; pankade poolt pakutavate teenuste ja teiste turul tegutsevate finantsasutuste analüüs; SWOT analüüs majanduses ja meeskonnatöona kohaliku majanduskeskkonna analüüs; töökorralduseeskirja olemus ja selle alusel töötamine; näidistöölepingu koostamine; ühe äriidee kohta visiooni, missiooni ja eesmärkide sõnastamine ning nende esitlemine; oma unistuse ettevõtte kirjeldamine (eesmärgid / võimalused / piirangud / enda roll) 3. PEST ja PESTLE analüüs meeskonnatöona ühe vaadeldava ettevõtte kohta, probleemide väljatoomine ja sõnastamine, ühe probleemi välja valimine ja lahenduste pakkumine, ajurünnak meeskonna tööna ning kuidas läbi ettevõtlikkuse või ettevõtluse saaks seda probleemi lahendada, äriideede genereerimine: ajurünnak

	<p>äriideeks (äriidee arenduse da`Vinci mäng jm loovustehnikad ideede genereerimiseks), äriideede esitlus ja analüüs (teostamise võimalikkusest / mida on juba probleemi lahenduseks tehtud), ärimudeli koostamine ja esitlus oma valdkonnas meeskonnatöona, vastutustundliku ettevõtluse uurimine 3-5 ettevõtte kohta, kuidas neid printsiipe reaalselt ka ellu viiakse ettevõtetes ja meeskonna tööna analüüsi tegemine, meeskonna tööna sotsiaalse ettevõtte olemuse selgitamine ja näited 5 sotsiaalse ettevõtte kohta, mini turundusplaani koostamine loovalt ja mänguliselt, lihtsustatud finantsprognoside koostamine äriidee kohta, hinnapakumise ja arve koostamine.</p> <p>4. Õppiija koostab ja analüüsib enda karjääriplaani, olles eelnevalt esitanud "Monitooringu". Hinne kujuneb kirjalikus juhendis ettenähtud kriteeriumite alusel</p>
sh hindekriteeriumid	Puuduvad
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Mooduli kokkuvõttev hinne on mitmeeristav. Hinne on „arvestatud“, kui on saavutatud kõik õpiväljundid lävendi tasemel, sh täidetud iseseisvad tööd
sh hindamismeetodid	Analüüs, arutelu, individuaalne vestlus, mõistete bingo, rühmatöö, tööleht, õppekäik, õppeprotsessis osalemine (koostöö / algatusvõime / meeskonnatöö / julgus oma arvamuse esitamisel / erinevate võimaluste leidmine / eriarvamuste aktsepteerimine / korrektne kõnekeel), tööleht, infootsing ja selle kriitiline analüüs, esitlus, õpiobjekti koostamine, test, SWOT analüüs, individuaalsed õpiülesanded (näidistööleping, äriidee kirjeldus, unistuste ettevõtte), eneseanalüüs, esitlus, individuaalne tagasiside, mõistekaart / mõistete bingo, rollimäng, tööintervjuu simulatsioon, töökogemuse analüüs
Õppematerjalid	<ol style="list-style-type: none"> 1. Haritus ja professionaalsus https://arvamus.postimees.ee/1992139/haritus-ja-professionaalsus (12.01.2003) 2. SA Kutsekoda kodulehel https://oska.kutsekoda.ee/wp-content/uploads/2016/04/Tulevikutrendid-1.pdf 3. OSKA raport "Töö ja oskused 2025" https://epale.ec.europa.eu/et/resource-centre/content/too-ja-oskused-2025-0 4. SA Kutsekoda video "Tulevikuoskused": https://www.youtube.com/watch?v=XLTies-WrvU&t=148s ja https://www.youtube.com/watch?v=zEyFW6k8Wsl 5. Video „Õppimise kolm vaala“ https://www.youtube.com/watch?v=k5O_plgF3kE 6. Archimedes kodulehega tutvumine. http://archimedes.ee/ 7. Õpiränne Taanis https://www.youtube.com/watch?v=L3vcCaKaZcs

8. Kvalifikatsiooniraamistik <https://www.kutsekoda.ee/kvalifikatsiooniraamistik/>
9. Eesti kvalifikatsiooniraamistikku tutvustav videoklippSA Kutsekoja kodulehel
<https://www.kutsekoda.ee/eesti-kvalifikatsiooniraamistik-ekr-alam/>
10. Üldised kompetentsid ja kvalifikatsiooniga seonduvad terminid
<https://www.tootukassa.ee/sites/tootukassa.ee/files/Uldised%20kompetentsid.pdf>
11. Kutsestandardid: https://www.kutseregister.ee/standardid/standardid_top2/?
12. Euroopa keelemapp <https://europass.ee/keelepass>
13. Ettevõtlus. 4. taseme kutseõpe <https://www.opiq.ee/Kit/Details/223>
14. Ettevõtlusõppe programm Edu&Tegu<https://ettevotlusope.edu.ee/>
15. EAS koduleht <https://www.eas.ee/>
16. Tootukassa koduleht <https://www.tootukassa.ee/content/teenused/evat-taotlemine-ja-kasutamine>
17. Opiq keskkond: <https://www.opiq.ee/Packages/Details?packageKey=TeacherHighSchoolPackage>
18. Innove SA Ettevõtlus 4.tase kutseõppes:
https://www.opiq.ee/Kit/Details/223?fbclid=IwAR2ErepyhsQ_8oTweU84qv4ygaahLLOth4RvjUnPmc-2uIa3OdcqVStAUM
19. Rahajutud:
https://www.opiq.ee/Kit/Details/223?fbclid=IwAR2ErepyhsQ_8oTweU84qv4ygaahLLOth4RvjUnPmc-2uIa3OdcqVStAUM
20. Rikkaks saamise õpiku autori koduleht:<https://roosaare.com/>
21. Üks hea ja ajas vastu pidanud väärtushinnangute artikkel Peep Laja poolt:
<https://peeplaja.blogspot.com/2005/11/this-i-believe.html>
22. Maksuameti koduleht: <https://www.emta.ee/et>
23. <https://www.rmp.ee/> on majandusarvestuse ja ettevõtte majandamisega seotud infoleht
24. Finantsaabits :<https://www.minuraha.ee/et/publikatsioonid/finantsaabits>
25. Finantsinspektsiooni poolt loodud leht: <https://www.minuraha.ee/>
26. Tööelu lehekülg: <https://www.tooelu.ee/>
27. Tööinspektsiooni koduleht:<https://www.ti.ee/est/avaleht/>
28. Äriidee potentsiaali hindamine, turukõlblikkuse ja realiseeritavuse hindamine “Ajujaht seminari video”:

<https://www.youtube.com/watch?v=PY68Oy23T4M&t=7s>

29. Ekspordi käsiraamat: <https://www.eas.ee/ekspordi-kasiraamat/>

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
2	LOOMADE HOOLDAMINE	5	J.Prits
Nõuded mooduli alustamiseks	Puuduvad		
Mooduli eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õpilane tuleb toime loomaliigi või lindude hooldamisega vastavalt spetsialiseerumisele		
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid		
Õpilane: 1. jälgib ja reguleerib sisekliimat, jälgib sööda ja vee olemasolu; hooldab loomi, puhastades söötmis- ja jootmisala ning eemaldades sõnniku, vajadusel lisab allapanu, arvestades loomade pidamise eesmärki ja heaolu; kasutab sisekliima jälgimiseks automaatikat, vajadusel seadistab	Õpilane: <ul style="list-style-type: none">• hoolitseb loomade üldise heaolu eest, puhastab söötmis- ja jootmisala, sööda ja joodab loomad, eemaldab sõnniku, vajadusel lisab allapanu, kontrollib automaatsete kliimaseadmete näitajaid, kontrollib valgustust• täidab tööülesandeid vastutustundlikult, suheldes kaastöötajatega informatsiooni vahetades, kannab hoolt heakorra ja puhtuse eest• vastutab oma tööülesannete täitmise eest		
2. grupeerib ja/või paigutab loomad ümber, arvestades nende kasvatamise eesmärki ja tootmisperioodi	<ul style="list-style-type: none">• grupeerib ja või paigutab loomad ümber, lähtudes loomade tootmisperioodist ja juhustest		
3. vaatleb loomi igapäevaselt haigete ja/või surnud loomade leidmiseks ning vajadusel eraldab, registreerib	<ul style="list-style-type: none">• vaatleb loomi, tuvastab haiged või hukkunud loomad, kirjeldab haige looma füsioloogilisi näitajad ja käitumist		

ja edastab teabe vastavalt ettevõttes kehtestatud korrale	
4. puhastab vajadusel loomad, arvestades nende heaolu ja pidamise eesmärki	<ul style="list-style-type: none"> • puhastab loomad, teostab vastavalt vajadusest erinevaid toiminguid; kammib, harjab, peseb jm, järgides tööohutust
5. hooldab küüniseid arvestades töökorraldust; abistab vajadusel spetsialisti loomade küüniste kärpimisel	<ul style="list-style-type: none"> • abistab spetsialisti, korrastab küünised arvestades tööohutust
6. jälgib farmiseadmete kasutamisel nende töökorras olekut, rikete korral teavitab vastutavat isikut, järgib kasutusjuhendeid ja ohutustehnikat, hooldab vastavalt juhistele	<ul style="list-style-type: none"> • kontrollib farmiseadmete töökorrasolekut, jälgib seadmete tööd, kontrollib tehnilisi näitajaid ning annab hinnangu seadmete töövalmidusest
Teemad, alateemad	<p>Küülikute füsioloogia ja taastootmise alused Küülikute heaolu ja käitumine Küülikute karja hierarhia Ohutu loomade käsitsemine Küülikute pidamistingimused Allapanu liigid ning seos loomade heaoluga Keskkonnanõuded ja loomade heaolu reeglid seadlusalusest lähtuvalt Küülikute hooldamine Loomade hooldamise viisid ja vahendid. Jäätmekäitlus ja keskkonnanõuded Farmiseadmed, digivahendid Tööohutusnõuded Eriala terminoloogia võõrkeeles</p>
sh. praktiline töö	2 EKAP
iseseisev töö 90 tundi	Leiab infot keskkonna- ja loomade heaolunõuete kohta
Õppemeetodid	Interaktiivne loeng, intervjuu, praktiline töö, eneseanalüüs

Hindamine	Õppeprotsessis rakendatakse kujundavat hindamist. Õpiväljundite saavutatust hinnatakse hindamiskriteeriumide ja demonstratsioonülesannete täpsustavate hindamisjuhendite alusel. Hindamisülesanne: 1.Kirjalik töö küülikute heaolu, igapäevase hooldamise, pidamistingimuste, grupeerimise ja farmiseadmete kohta 2. Õpilane demonstreerib küülikute turvalist käsitsemist, fikseerimist ja puhastamist ning üldist tervislikku seisundit.
sh hindekriteeriumid	Puuduvad
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Mooduli kokkuvõttev hinne on mitteeristav. Hinne on „arvestatud“, kui on saavutatud kõik õpiväljundid lävendi tasemel, sh täidetud iseseisvad tööd
sh hindamismeetodid	Praktiline töö, demonstratsioon
Õppematerjalid	Salme Mitt, Lembit Lepasalu „Küülikukasvatus“ I osa Tartu 2013 Katrín Lambing, Lembit Lepasalu, Riina Soidla, Salme Mitt, Tiiu Saar „Tööstuslik küülikukasvatus ja küülikute töötlemine. Küülikukasvatus II osa“ Tartu 2014 H. Tikk, S. Kangur „Küülikukasvatus“ Tallinn 2003

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
3	LOOMADE SÖÖTMINE	4	J.Prits
Nõuded mooduli alustamiseks	Läbitud moodul loomade hooldamine		
Mooduli eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õpilane sööb ja joodab loomad vastavalt spetsialiseerumisele.		
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid		
Õpilane: 1. jälgib visuaalselt loomade söömust, järelejäanud sööda kogust	Õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • jälgib loomade söömust, selgitab loomade seedeprotsesse, toitainete vajadusi ja loendab toitefaktoreid, hindab visuaalselt loomade toitumust ning järelejäanud sööda koguseid • täidab tööülesandeid vastutustundlikult, suheldes kaastöötajatega informatsiooni vahetades, kannab hoolt heakorra ja puhtuse eest 		

	<ul style="list-style-type: none"> • vastutab tööülesannete täitmise eest
2. ladustab söödad, puhastab hoiuruumid, hindab söötade ja vee kvaliteeti organoleptiliselt; eemaldab riknenud sööda ja vee	<ul style="list-style-type: none"> • ladustab ja hoiustab söödad, puhastab hoiuruumid
3. puhastab ning vajadusel desinfitseerib söötmissala ja -vahendid, järgides juhiseid, hügieeninõudeid, pesu- ja desinfitseerimisvahendite kasutusjuhendeid	<ul style="list-style-type: none"> • hindab visuaalselt ja organoleptiliselt söötade ja vee kvaliteeti, eemaldab riknenud sööda ja vee, korraldab oma tegevust vastavalt olukorrale
4. valmistab ette sööda vastavalt etteantud juhendile ja ratsioonile, söödab ja joodab loomi vastavalt ettevõtte töökorraldusele, arvestades looma- või linnuliiki ja kasutades muuhulgas eelseadistatud söötmissautomaatikat	<ul style="list-style-type: none"> • söödab ja joodab loomi, eristab enamlevinud söötade ja söödakultuuride liike, selgitab nende omadusi ja kasutamist, puhastab söötmissala ja -vahendeid • kasutab arvutit söötmissautomaatikaga töötades
5. kontrollib söötmiss- ja jootmissesadmete töökorras olekut ja vee olemasolu, rikete korral teavitab vastutavat isikut, järgib kasutusjuhendeid ja ohutustehnikat, hooldab vastavalt juhistele	<ul style="list-style-type: none"> • kasutab eelseadistatud söötmissautomaatikat, selgitab söötmiss- ja jootmissesadmete tööpõhimõtteid, kontrollib esadmete puhtust ja töökorrasolekut

Teemad, alateemad	Söötisõpetuse alused. Küülikute seedeelundkond. Söödad ja söötmine Söötade organoleptiline hindamine Vee kvaliteedi hindamine Söödaratsiooni põhialused, digitaalne ratsiooni koostamine Söötade tundmine Söötade ja vee kvaliteedi hindamine Küülikute toitumuse hindamine Eriala terminoloogia võõrkeeles
sh. praktiline töö	2 EKAP
iseseisev töö 64 tundi	Leiab teabeallikatest küülikute erinevate tootmisrühmade toitainete vajadused
Õppemeetodid	Interaktiivne loeng, intervjuu, praktiline töö, arutelu
Hindamine	Õppeprotsessis rakendatakse kujundavat hindamist. Õpiväljundite saavutatust hinnatakse hindamiskriteeriumide ja demonstratsioonülesannete täpsustavate hindamisjuhendite alusel. Hindamisülesanded: 1. Kirjalik töö küülikute toitumuse, söömuse, söötmise ning jootmise kohta 2. Õpilane demonstreerib küülikute söötmist ja jootmist ning hindab nende toitumust ja söömust
sh hindekriteeriumid	Puuduvad
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Mooduli kokkuvõttev hinne on mitteeristav. Hinne on „arvestatud“, kui on saavutatud kõik õpiväljundid lävendi tasemel, sh täidetud iseseisvad tööd.
sh hindamismeetodid	Praktiline töö, demonstratsioon
Õppematerjalid	Salme Mitt, Lembit Lepasalu „Küülikukasvatus“ I osa Tartu 2013 Katrín Lambing, Lembit Lepasalu, Riina Soidla, Salme Mitt, Tiiu Saar „Tööstuslik küülikukasvatus ja küülikute töötlemine. Küülikukasvatus II osa“ Tartu 2014 H. Tikk, S. Kangur „Küülikukasvatus“ Tallinn 2003 www.nouandeteenistus.ee

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
4	LOOMADE TERVISHOID	2	J.Prits
Nõuded mooduli alustamiseks	Puuduvad		
Mooduli eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õpilane jälgib loomaliigi tervislikku seisundit.		
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid		
1. hindab visuaalselt loomade tervislikku seisundit, teavitab kõrvalekalletest, vajadusel eraldab looma ning osutab esmast abi vastavalt juhistele ja abistab loomaarsti	<p>Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> hindab visuaalselt loomade üldist tervislikku seisundit, kirjeldab loomade anatoomilisi iseärasusi ja füsioloogilisi näitajaid, täidab tööülesandeid vastutustundlikult, suheldes kaastöötajatega informatsiooni vahetades, kannab hoolt heakorra ja puhtuse eest 		
2. ravib ja hooldab haiget looma vastavalt loomaarsti juhistele	<ul style="list-style-type: none"> tuvastab looma haigusliku seisundi, tuvastab haige looma, kirjeldab haigustunnuseid, teavitab loomaarsti haigest loomast ravib haiget looma, eraldab haige looma, osutab esmaabi, ravib vastavalt loomaarsti juhistele, tagab loomale sobiva keskkonna ja heaolu , jälgib ohutusnõudeid täiendab ennast tööalaselt, omandab uusi töövõtteid 		
3. looma surma korral teavitab vastutavat isikut, osaleb korjaste transportimisel ja hoiustamisel, arvestades seadusest tulenevaid nõudeid ning vastutava isiku juhiseid	<ul style="list-style-type: none"> teavitab surnud loomast vastutavat isikut, selgitab korjaste hoiustamist ja edasise käitlemise nõudeid 		
Teemad, alateemad	<p>Küülikute tervishoiu põhialused Loomatervishoiu põhialused. Seadustest tulenevad veterinaarnõuded. Loomade esmaabi ja ohutu käsitlemine Eriala terminoloogia võõrkeeles</p>		

sh. praktiline töö	1 EKAP
iseseisev töö 12 tundi	Leiab teabeallikatest infot karusloomade ja küülikute erinevate haigusgruppide kohta Otsib teabeallikasest teavet sanitaarnõuete kohta ja leiab seoseid haiguste esinemisega Leiab teabeallikatest infot ravimite ja vaktsiinide kasutamise õiguse kohta
Õppemeetodid	interaktiivne loeng, intervjuu, praktiline töö, eneseanalüüs
Hindamine	Õppeprotsessis rakendatakse kujundavat hindamist. Õpiväljundite saavutatust hinnatakse hindamiskriteeriumide ja demonstratsioonülesannete täpsustavate hindamisjuhendite alusel. Hindamisülesanne: 1. Desinfitseerimislahuste valmistamine ja ohutu kasutamine 2. Situatsiooni kirjelduse järgi praktilise lahenduskäigu leidmine looma tervisliku seisundi või haiguse ning abistamise kohta
sh hindekriteeriumid	Puuduvad
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Mooduli kokkuvõttev hinne on mitteeristav. Hinne on „arvestatud“, kui on saavutatud kõik õpiväljundid lävendi tasemel, sh täidetud iseseisvad tööd.
sh hindamismeetodid	Praktiline töö, demonstratsioon
Õppematerjalid	Salme Mitt, Lembit Lepasalu „Küülikukasvatus“ I osa Tartu 2013 Katrín Lambing, Lembit Lepasalu, Riina Soidla, Salme Mitt, Tiiu Saar „Tööstuslik küülikukasvatus ja küülikute töötlemine. Küülikukasvatus II osa“ Tartu 2014 H. Tikk, S. Kangur „Küülikukasvatus“ Tallinn 2003 www.nouandeteenistus.ee

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
5	KÜÜLIKUTE TAASTOOTMINE	3	J.Prits, praktikajuhendajad
Nõuded mooduli alustamiseks	Läbitud moodul loomade hooldamine ja söötmine		
Mooduli eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õpilane omandab teadmised küülikute sigimisorganite ehitusest ja talitlusest, suguloomade valikust, tiinestusviisidest, poegimisest ja vastündinute hooldusest		

Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid
Õpilane: 1. valib taastootmiseks loomad (vajadusel koostab aretusringid) vastavalt juhistele	Õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • valib aretusloomad lähtuvalt juhendist, selgitab suguloomade valikut ja aretusringide koostamist
2. tuvastab indleva küüliku visuaalselt, arvestades füsioloogilisi näitajaid ja käitumise eripära; valmistab looma seemenduseks/paarituseks ette, märgistades, eraldades ja fikseerides looma vastavalt juhistele	<ul style="list-style-type: none"> • tuvastab indleva küüliku visuaalselt, arvestades füsioloogilisi näitajaid ja käitumise eripära, kirjeldab sigimisfüsioloogiat liigist lähtuvalt • valmistab looma seemenduseks/paarituseks ette, märgistades, eraldades ja vajadusel fikseerides järgides ohutust
3. valmistab puurid vastavalt juhistele poegimiseks ette, tagades sobiva keskkonna ja kontrollib vajaliku inventari olemasolu	<ul style="list-style-type: none"> • valmistab puurid ette poegimiseks, teostab puuride ettevalmistuse tagades sobiva keskkonna ja vajaliku inventari
4. tuvastab poegiva ja/või poeginud küüliku, vajadusel abistab poegimisel, järgides hügieeninõudeid ja jälgides loomade tervislikku seisundit	<ul style="list-style-type: none"> • tuvastab poegiva ja/või poeginud küüliku, registreerib sündinud pojad, hukud ja surnultsünnid, vajadusel teeb ümberpaigutamist • täidab tööülesandeid vastutustundlikult, suheldes kaastöötajatega informatsiooni vahetades, kannab hoolt heakorra ja puhtuse eest
5. registreerib sündinud pojad, hukud ja surnultsünnid vastavalt juhistele; vajadusel teeb ümberpaigutamist; märgistab potentsiaalsed tõuloomad vastavalt töökorraldusele	<ul style="list-style-type: none"> • vajadusel abistab poegimisel, kirjeldab poegimisabi osutamist, põhjendab poegimishügieeni vajalikkust,
6. jälgib pesakonna tervislikku seisundit ja käitumist, tagab vastsündinute ohutuse, arvestades küüliku liigiomast käitumist	<ul style="list-style-type: none"> • vaatleb loomade tervislikku seisundit, selgitades füsioloogilisi näitajaid ja loomade käitumist
7. võõrutab küülikud vastavalt töökorraldusele	<ul style="list-style-type: none"> • võõrutab pojad vastavalt töökorraldusele, kirjeldab võõrutusprotsessi

Teemad, alateemad	Küülikute aretuse alused Küülikute tõud Küülikute füsioloogia ja taastootmise alused Küülikute pidamistingimused allapanu, puuri suurus jne Tõuaretuse algdokumentatsiooni täitmise põhimõtted, digitaalne dokumendihaldus Tööohutusnõuded Eriala terminoloogia võõrkeeles
sh. praktiline töö	1 EKAP
iseseisev töö 38 tundi	Vajalike liigispetsiifiliste farmiregistrite koostamine erinevate infoallikate alusel
Õppemeetodid	interaktiivne loeng, intervjuu, praktiline töö, eneseanalüüs
Hindamine	Õppeprotsessis rakendatakse kujundavat hindamist. Õpiväljundite saavutatust hinnatakse hindamiskriteeriumide ja demonstratsioonülesannete täpsustavate hindamisjuhendite alusel. Hindamisülesanded: 1. Situatsiooni kirjelduse järgi praktilise lahenduskäigu leidmine etteantud juhustest lähtuvalt korraldada taastootmist vastavalt farmi tootmissuunale ja loomaliigile 2. Kirjalik töö küülikute valiku, aretuse ja taastootmise kohta
sh hindekriteeriumid	Puuduvad
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Mooduli kokkuvõttev hinne on mitteeristav. Hinne on „arvestatud“, kui on saavutatud kõik õpiväljundid lävendi tasemel, sh täidetud iseseisvad tööd.
sh hindamismeetodid	Praktiline töö, demonstratsioon
Õppematerjalid	Salme Mitt, Lembit Lepasalu „Küülikukasvatus“ I osa Tartu 2013 Katrin Lambing, Lembit Lepasalu, Riina Soidla, Salme Mitt, Tiiu Saar „Tööstuslik küülikukasvatus ja küülikute töötlemine. Küülikukasvatus II osa“ Tartu 2014 H. Tikk, S. Kangur „Küülikukasvatus“ Tallinn 2003 www.nouandeteenistus.ee

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
6	KÜÜLIKUSAADUSTE TOOTMINE	2	J.Prits, praktikajuhendajad

Nõuded mooduli alustamiseks	Puuduvad
Mooduli eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õpilane valib loomad välja nahastamiseks, valmistab ette nahastamisruumid, osaleb looma surmamisel, eeltöötleb nahad realiseerimiseks vastavalt ettevõtte töökorraldusele
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid
Õpilane: 1. valib nahastamiseks loomad, vajadusel hindab välimikku ja nahastamisvalmidust vastavalt juhiste; märgistab loomad vastavalt juhistele	Õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • valib nahastamiseks loomad, hindab ja selgitab looma välimikku ja nahastamisvalmidust, märgistab loomad
2. valmistab ette nahastuse ruumid ja hooldab sisseseadet, arvestades õigusaktide nõudeid ja juhiseid	<ul style="list-style-type: none"> • valmistab ette nahastamise ruumid, hooldab sisseseaded ja tarvikud, kirjeldab õigusaktidest tulenevaid nõudeid
3. tapab looma vastavalt juhistele, tööplaanile ja õigusaktide nõuetele	<ul style="list-style-type: none"> • surmab looma vastavalt juhistele, selgitab õigusaktide nõudeid, arvestab tööohutust
4. nahastab looma trummeldades, nülgides, puhastades nahad ja kraapides rasva	<ul style="list-style-type: none"> • nahastab looma nülgides, puhastab nahad ja kraabib rasva
5. trummeldab naha, paigutab vormile, kuivatab, võtab vormilt maha, sorteerib (emaslooma ja isaslooma nahad) ja pakendab nahad vastavalt juhistele	<ul style="list-style-type: none"> • eeltöötleb nahad, trummeldab, paigutab vormile, kuivatab, võtab vormilt maha, sorteerib emas- ja isaslooma nahad, pakendab nahad • täidab tööülesandeid vastutustundlikult, suheldes kaastöötajatega informatsiooni vahetades, kannab hoolt heakorra ja puhtuse eest
Teemad, alateemad	Naha liigid ja kvaliteediklassid Nahastamine Tapmine/hukkamine Lihakehade töötlemise ja müügiga seotud õigusaktid, digitaalne dokumendihaldus Eriala terminoloogia võõrkeeles
sh. praktiline töö	1 EKAP

iseseisev töö 12 tundi	Leiab infot nõuete kohta tapatoas või tapamajas karusloomade ja küülikute hukkamisel
Õppemeetodid	interaktiivne loeng, intervjuu, praktiline töö, eneseanalüüs
Hindamine	Õppeprotsessis rakendatakse kujundavat hindamist. Õpiväljundite saavutatust hinnatakse hindamiskriteeriumide ja demonstratsioonülesannete täpsustavate hindamisjuhendite alusel. Hindamisülesanded: 1. Nahastamine
sh hindekriteeriumid	Puuduvad
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Mooduli kokkuvõttev hinne on mitteeristav. Hinne on „arvestatud“, kui on saavutatud kõik õpiväljundid lävendi tasemel, sh täidetud iseseisvad tööd.
sh hindamismeetodid	Praktiline töö, demonstratsioon
Õppematerjalid	Salme Mitt, Lembit Lepasalu „Küülikukasvatus“ I osa Tartu 2013 Katrín Lambing, Lembit Lepasalu, Riina Soidla, Salme Mitt, Tiiu Saar „Tööstuslik küülikukasvatus ja küülikute töötlemine. Küülikukasvatus II osa“ Tartu 2014 H. Tikk, S. Kangur „Küülikukasvatus“ Tallinn 2003

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
7	PRAKTIKA	30	J.Prits, praktikajuhendajad
Nõuded mooduli alustamiseks	Puuduvad		
Mooduli eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õpilane saab ettevõttes kogemusi, omandab oskusi ja vilumusi iseseisvaks tööks põllumajandussektoris.		
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid		
Õpilane: 1. planeerib praktikajuhendi alusel isiklikke praktika eesmärgid	Õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • selgitab praktika olemust, praktikaks vajaminevate dokumentide esitamise nõudeid ning praktika protseduuri • hindab praktikale seatud eesmärgid ning koostab juhendi alusel isiklikud eesmärgid 		
2. töötab juhendamisel põllumajandusettevõttes loomakasvatuse valdkonnas, järgides	<ul style="list-style-type: none"> • puhastab loomade liikumise- ja puhkeala, vastavalt vajadusele vahetab allapanu kasutades selleks farmiseadmeid, -tarvikuid ja -tehnikat • puhastab loomi, hooldab jäsmeid pidades kinni nii looma kui enda turvalisusnõuetest 		

ettevõtte töökorraldust, tööohutusnõudeid ja loomade heaolu	<ul style="list-style-type: none"> • grupeerib või paigutab loomad ümber, lähtudes nende tootmisperioodist ja juhistest • söödab loomi vastavalt juhistele, kasutades selleks farmiseadmeid või –tehnikat • hindab organoleptiliselt söötade ja vee kvaliteeti, eemaldab riknenud sööda ja vee • jälgib igapäevaselt loomade tervislikku seisundit, eraldab vajadusel probleemse looma ja annab esmaabi ning teavitab loomaarsti • hooldab ja ravib haigeid loomi vastavalt loomaarsti juhendamisele • käsitseb hukkunud looma vastavalt juhistele • tuvastab poegima hakkava looma, eraldab ta vajadusel, valmistab ette poegimisala ja annab vastavalt vajadusele poegimisabi, arvestades ohutus- ja hügieeninõudeid • hooldab vastsündinuid vastavalt juhistele • järgib oma töös head põllumajandustava • töötab iseseisvalt või meeskonnas, hoiab korras oma töökoha, tuleb toime kriisiolukordades
3. koostab juhendi järgi praktika aruande, hinnates oma tegevusi ja praktika eesmärkide saavutamist	<ul style="list-style-type: none"> • koostab juhendi alusel arvutis keeleliselt ja vormiliselt korrektse praktika aruande ja esitleb seda
Teemad, alateemad	Praktikadokumentatsioon Dokumentatsiooni täitmine
iseseisev töö 20 tundi	Praktikadokumentatsioon. Praktikapäevik-aruande koostamine ja esitamine
Õppemeetodid	interaktiivne loeng, praktiline töö, iseseisev töö, praktiline dokumentatsiooni täitmine, seminar
Hindamine	Õppeprotsessis rakendatakse kujundavat hindamist. Hindamisülesanne: 1. Ettevõtte hinnang 2. Praktikapäevik aruande koostamine 3. Praktikaseminar
sh hindekriteeriumid	Puuduvad
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Mooduli kokkuvõttev hinne on mitteeristav. Hinne on „arvestatud“, kui on saavutatud kõik õpiväljundid lävendi tasemel, sh täidetud iseseisvad tööd
sh hindamismeetodid	Praktiline töö, seminar
Õppematerjalid	Praktikadokumentatsioon www.jkhk.ee

VALIKAINED

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
1	MAHEKÜÜLIKUKASVATUS	3	J.Prits
Nõuded mooduli alustamiseks	Puuduvad		
Mooduli eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õpilane omandab teadmised mahepõllumajanduslikust tootmisest, loomade pidamisest, söötmisest, tervishoiust ning toodangu töötlemisest ja turustamise nõuetest mahepõllumajanduse põhimõtetest ja õigusaktidest lähtuvalt.		
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid		
Õpilane: 1. selgitab mahepõllumajanduse põhimõtteid	Õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • leiab mahetootmise nõuded ja õigusaktid Põllumajandusministeeriumi, Põllumajandusameti ning Veterinaar- ja Toiduameti veebilehtedelt; • selgitab mahetootmise põhimõtteid ja toob välja erinevusi tavatootmisest. 		
2. kirjeldab maheloomade pidamisnõudeid ja keskkonnasäästlikku sõnnikumajandust	<ul style="list-style-type: none"> • võrdleb maheküülikute pidamistingimusi tavatootmisega ja toob välja erinevusi loomade heaolust lähtuvalt; • nimetab ja selgitab mahetootmisse enamsobivaid tõugusid; • analüüsib küülikute heaolu ja tervist ühe mahetalu andmete põhjal; • selgitab sõnniku säilitamist ja kasutamist lähtuvalt keskkonda säästvatest nõuetest. 		
3. arvestab juhendi abil loomade talvise söödavajaduse ja koostab söödaratsiooni	<ul style="list-style-type: none"> • eristab ja hindab organoleptiliselt maheküülikute söötasid; • arvestab juhendi abil vajaminevate söötade kogused; • koostab juhendi abil söödaratsioone erinevatele küülikutele; • hindab loomade toitumust etteantud juhendi abil. 		
4. selgitab toodangu töötlemise ja turustamise nõudeid	<ul style="list-style-type: none"> • selgitab mahetoodangu töötlemise ja turustamise nõudeid; • selgitab liha ja lihatoodete töötlemise ja turustamise nõudeid; • eristab märgistuse alusel mahetoodangut tavapõllumajandustoodangust. 		

Teemad, alateemad	Mahepõllumajandusseadus ja õigusaktid Maheloomade pidamine Nõuded loomade pidamisele lähtuvalt loomade heaolust ja keskkonnasäästlikkusest Söötmine Söödad ja nende hindamine, söödavajaduse arvestus Tervishoid Sagedasemad terviseprobleemid, nende ennetamine ja ravi Toodete töötlemine ja turustamine Liha ja lihatoodete töötlemisel ja turustamisel. Mahetoodete märgistus
iseseisev töö 38 tundi	Maheloomakasvatusega seonduva materjali läbitöötamine ja analüüs
Õppemeetodid	Interaktiivne loeng, intervjuu, praktiline töö
Hindamine ja hindamismeetodid	Õppeprotsessis rakendatakse kujundavat hindamist. Hindamisülesanne: 1. Kirjalik töö maheloomakasvatuse seadustest
sh hindekriteeriumid	Puuduvad
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Mooduli kokkuvõttev hinne on mitmeeristav. Hinne on „arvestatud“, kui on saavutatud kõik õpiväljundid lävendi tasemel, sh täidetud iseseisvad tööd.
sh hindamismeetodid	Interaktiivne loeng, intervjuu, praktiline töö, eneseanalüüs
Õppematerjalid	www.agri.ee, www.pma.agri.ee, www.vet.agri.ee Sõnniku keskkonda säästev hoidmine ja käitlemine, PM, KM, AS Maves 2005 www.nouandeteenistus.ee

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
2	TAPMISE KOOLITUS	3	J. Prits, E. Roosma, K. Kersten
Nõuded mooduli alustamiseks	Puuduvad		
Mooduli eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õpilane viib läbi karusloomade ja küülikute tapaprotseduurid vastavalt nõuetele		
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid		

Õpilane: 1. orienteerub loomakaitsealas seadusandluses ja rakendab seda tapmisel	Õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • orienteerub loomakaitsealases seadusandluses ja selle rakendamises tapamajas; • tunneb tapaloomade anatoomiat, füsioloogiat ning käitumist.
2. mõistab küülikute tapaeelset käitumist ning selle mõju ning koostab loomade algtöötlemise tehnoloogilise skeemi	<ul style="list-style-type: none"> • mõistab küülikute tapaeelse käitlemise mõju liha/naha kvaliteedile, kirjeldab tapaloomade stressi, kannatusi, teadvuselolekut ja tundlikkust; • kirjeldab nõudeid loomade kohtlemisel tapamajas, nende fikseerimist, uimastamist; • kirjeldab küülikute algtöötlemise etappe; • koostab jäneseliste algtöötlemise tehnoloogilise skeemi.
Teemad, alateemad	Tapaloomade anatoomia, füsioloogia Mõju liha kvaliteedile Fikseerimine Uimastamine, viisid ja vahendid Veretustamine, viisid ja vahendid Loomade hukkamine Tööohutus loomade käitlemisel
sh. praktiline töö	2 EKAP
iseseisev töö 48 tundi	Leiab infot teabeallikatest hukkamismeetodite kohta liigispetsiifiliselt
Õppemeetodid	Interaktiivne loeng, intervjuu, praktiline töö
Hindamine ja hindamismeetodid	Õppeprotsessis rakendatakse kujundavat hindamist. Hindamisülesanne: 1. Osaleb juhendamisel, vastavalt nõuetele, karuslooma/küüliku hukkamisprotsessis ning saaduste esmatöötlemisel
sh. hindekriteeriumid	Puuduvad
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Mooduli kokkuvõttev hinne on mitteeristav. Hinne on „arvestatud“, kui on saavutatud kõik õpiväljundid lävendi tasemel, sh täidetud iseseisvad tööd, sooritatud hindamisülesanded.
sh hindamismeetodid	Praktiline töö, demonstratsioon
Õppematerjalid	Nõukogu Määrusest (EÜ) nr 1099/2009, 24. september 2009 Õpetaja poolt koostatud konspekt http://kyylikud.weebly.com/ Soidla, R., Anton, D., Lepasalu, L., Veri, K. Tapaloomade vedu ja algtöötlemine. 2009. Tartu

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
3	T-KATEGOORIA MOOTORSÕIDUKIJUHT	3	K. Kalmus
Nõuded mooduli alustamiseks	Vähemalt B- või C1- kategooria mootorsõiduki juhiluba		
Mooduli eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õpilaneomandab T- kategooria masinate juhtimiseks vajalikke liiklusalaseid teoreetilisi teadmisi ja praktilisi oskusi masinate ohutul käsitlemisel ning liiklemisel asulavälisel ning asula teedel, vastavalt Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi poolt kehtestatud nõuetele.		
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid		
Õpilane: 1. käsitleb T-kategooria masina põhi-, lisa- ja abiseadmeid nõuetekohaselt	Õpilane: <ul style="list-style-type: none"> käsitleb T-kategooria masina põhi-, lisa- ja abiseadmeid, tagab masina häireteta juhtimise liikluses, korraldab nõuetekohaselt oma tööd masinal; hindab masina tehnilist seisukorda lähtudes liikluse ning töö- ja keskkonnakaitse nõuetest; järgib masina tehnohooldusgraafiku õigeaegset täitmist. 		
2. juhib T- kategooria sõidukit iseseisvalt ja ohutult jälgides liiklust ja arvestades liikluseaduse nõuetega	<ul style="list-style-type: none"> juhib T- kategooria sõidukit iseseisvalt, jälgib liiklust, näeb ette võimalikke ohte ning hoiab need ära. Liikleb ohutult erinevates tee- ja ilmaoludes teisi liiklejaid arvestavalt. Traktoriga teedel ja tänavatel liigeldes täidab liikluseaduse nõudeid; tegutseb õigesti liiklusõnnetuse korral. 		
Teemad, alateemad	Liiklusreeglid ja käitumine liikluses Liiklusreeglid, käitumine erinevates liiklus- ja ilmastikuoludes. Juhikohustused. Liiklusreeglitenõuded, liikluskorraldusvahenditähendus. Sõidukiasukohtliikluses. Masinaehitus Masinajamasiinamootorierinevatesüsteemide, seadmeteningmehhanismidetöötamise põhimõtted. Masinakorrasoid, töökaitse ja ohutustehnika Masinate korrasoiu põhimõtted, tööõiguse ja töötavate hoiumõtted, tööhutuse ja keskkonnakaitse nõuded. Liiklusohutus Üldteadmised liiklusohutuse gaseonduvast. Liikluspühholoogia Üldteadmised liikluspühholoogiast, inimese pühholoogilised omadused, liiklusohutust mõjuvad tegurid ja seisundid. Liiklusalased lisanõuded ja eeskirjad		

	<p>Masinajuhiohteennetavadjakeskkondasäästvadhoiakud.</p> <p>Praktilised tööd: 1-4 õpiväljundite kohta 5 tundi</p> <p>Masinakäsitlemine, harjutusedõppeväljakulvastavaltraktori-, liikurmasina- jamasinrongijuhiliiklusalastelekvalifikatsiooninõuetelelisa 4 alusel:</p> <ul style="list-style-type: none"> - töötervishoiu, tööohutuse - jakeskkonnakaitsenõudedennemasinakäivitamist; - masinajuhthoovad, nendeotstarve, mootoriohutukäivitamine; - ohutudjuhtimisvõtted; - masinagamanööverdamineerinevatekäikudekasutamisel; - sõithaagisevõiaagregaadijuurde, haagiseohutuhaakimineningsõithaakeseadmega. <p>praktilinesõitliikluses, ohutusmaanteeljaasulas, vastavaltraktori-, liikurmasina- jamasinrongijuhiliiklusalastelekvalifikatsiooninõuetelelisa 5:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sõitliiklusvoos (gabariidid, aeglanesõiduk, kiirus, teisteliiklejategaarvestamine); - ristmikeületamine; - sõitühesuunaliselteel; - peatuminejaparkimine; - möödasõitjatagasipööre; - vähekaitstudliiklejad, nendeohutusetagamine. <p>Sõiterioludes</p> <ul style="list-style-type: none"> - sõitodus, vihma, lumesajusjapime ajal; - koolisõidueksam.
sh iseseisev töö 46 tundi	Teadmiste täiendamine kooli poolt väljastatud temaatilise õpimapi läbitöötamise käigus
Õppemeetodid	Kontaktõpe. Loeng, vestlus, praktiline töö, arutelu ja analüüsimine.
Hindamine ja hindamismeetodid	<p>Õppeprotsessis rakendatakse kujundavat hindamist. Õpiväljundite saavutatust hinnatakse hindamiskriteeriumide ja demonstratsioonülesannete alusel.</p> <p>Hindamisülesanded:</p> <p>1. Teoreetilisteadmistekontroll: oskuste, käitumisejahoiaikutetundminevastavalt T- kategorijuhikvalifikatsiooninõuetele.</p> <p>Teadmiste test, mis koosneb 60 valikvastustega küsimusest. Testi positiivseks soorituseks on vaja vähemalt 55 õiget vastust</p> <p>2. Praktilise sõidu teostamine ja masina käsitlemine. Tulemust hinnatakse vaatluse teel, jälgides sealjuures kõiki liikluse, töö- ja keskkonnakaitsenõudeid</p>
sh hindekriteeriumid	Puuduvad

sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Mooduli kokkuvõttev hinne on mitteeristav. Hinne on „arvestatud“, kui on saavutatud kõik õpiväljundid lävendi tasemel, sh täidetud iseseisvad tööd
sh hindamismeetodid	Teadmiste test, praktiline sõidu ülesanne T kategooria masinaga, vestlus
Õppematerjalid	E-õppematerjalid, „Tööohutusnõuded tõstukitega töötamisel“ Konspekt „Traktorid, liikurmasinad ja eritöömasinad koostaja“ Aide Autokool Liiklusseadus, liiklustestid

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
4	TÖÖOHUTUS, TURVALINE TÖÖKESKKOND JA ESMAABI	3	E. Laurson, esmaabi õpetaja
Nõuded mooduli alustamiseks	Puuduvad		
Mooduli eesmärk	Õpilane rakendab töötervishoiu- ja tööohutusalasid teadmisi ning korraldab ettevõttes töötervishoiu- ja tööohutusalasid töid.		
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid		
Õpilane: 1. selgitab töökeskkonnaga ja tööolmega seonduvaid ohte ja riske vastavalt juhiste	Õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • Kirjeldab töökeskkonnaga ja tööolmega seonduvaid ohte ja riske ja tööandja ennetustegevust töökohtadel arvestades sh riskigruppidega töökohtadel; • Kavandab tegevusohuteguritest tingitud terviseriskide vältimiseks või vähendamiseks töökohtadel lähtudes õpitavast erialast ja seadusandlikest aktidest; • Selgitab tööõnnetuse ja kutsehaigestumise põhjuseid, nende ennetamise võimalusi ning täidab vastavasisulist dokumentatsiooni. 		
2. tunneb töötervishoiu ja tööohutuse korralduse nõudeid riigi ja ettevõtte tasandil vastavalt eeskirjadele	<ul style="list-style-type: none"> • Lahendab töökeskkonnaalase situatsioonülesande, kasutades valdkonda reguleerivaid õigusakte • Selgitab töötervishoiu ja tööohutuse korraldamise nõudeid ettevõttes; • Kirjeldab sisekontrolli läbiviimist, töötervishoiu ja tööohutuse tegevuskava ning töötajate sisekontrolli kava koostamist. 		
3. koostab riskianalüüsi, hinnates riske ning nende ohjamise abinõusid vastavalt juhiste	<ul style="list-style-type: none"> • Koostab riskianalüüsi arvestades töökeskkonna ohutegureid ning nende mõju tervisele; • Kirjeldab riskide hindamise meetodeid ning nende ohjamiseks kasutatavaid abinõusid 		
4. kirjeldab esmaabi olemust ja annab esmaabi	<ul style="list-style-type: none"> • Hindab kannatanu seisundit ja otsustab järgneva tegevuse; • Elustab kannatanu vastavalt situatsioonile; 		

	<ul style="list-style-type: none"> • Peatab verejooksu ja kutsub vajadusel kiirabi; • Selgitab haavade tekke põhjused ning seob haavad; • Iseloomustab traumasid ja luumurde ning nendega seonduvaid ohte. Fikseerib luumurru ja kutsub kiirabi; • Hindab füüsiliste ja keemiliste traumade ulatust ning raskusastet. Võimalusel annab esmaabi.
Teemad, alateemad	<p>Töökeskkonna ohutus Tööandja ennetustegevus töökohal, sealhulgas töötajate juhendamine ja väljaõpe, ergonoomia ja töökohtade kohandamine; tervisekontrolli korraldamine ja muu töötervishoiuteenuse osutamine; töökeskkonna ohutegurid ja riskianalüüs, sealhulgas ohutegurite tuvastamine ja nende parameetrite mõõtmine; ohuteguritest tingitud terviseriskide hindamine ja tegevuste kavandamine terviseriskide vältimiseks või vähendamiseks; töötajate riskigruppidega (alaealised, rasedad, puudega töötajad) arvestamine töökeskkonnas; töötajate teavitamine ja kaasamine ning töökeskkonnaspetsialisti, töökeskkonnavoliniku ja töökeskkonnanõukogu roll ja ülesanded; tegutsemine õnnetusohu ja õnnetusjuhtumi korral, tööõnnetusest ja tööga seotud haigestumisest teavitamine ja nende uurimine; töötervishoiu ja tööohutuse riiklik järelevalve.</p> <p>Esmaabi Tegutsemine õnnetuskohal, elustamine, verejooksu peatamine, šokis kannatanu abistamine, esmaabi haavade, luumurdude, liigesevigastuste korral, sidumine esmaabi äkkhaigestumiste korral</p>
sh iseseisev töö 38 tundi	Tutvub erialal kehtivate töötervishoiu- ja tööohutuse nõuetega, kasutus- ja ohutusjuhenditega, portaaliga tööelu.ee Kontrollib esmaabikapi sisu säilivust ja olemasolu
Õppemeetodid	Arutelu, suuline vestlus, teoreetiliste teadmiste kontroll, kirjalik töö, praktiline töö
Hindamine ja hindamismeetodid	Õppeprotsessis rakendatakse kujundavat hindamist. Õpiväljundite saavutatust hinnatakse hindamiskriteeriumide ja demonstratsioonülesannete täpsustavate hindamisjuhendite alusel. Hindamisülesanded 1. Teadmiste kontroll õpiväljundi nr 1 teemade kohta 2. Lahendab meeskonnatööna situatsioonülesande 3. Koostab riskianalüüsi juhendi abil 4. Elustamine 5. Sidumine
sh hindekriteeriumid	Puuduvad
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Mooduli kokkuvõttev hinne on mitmeeristav. Hinne on „arvestatud“, kui on saavutatud kõik õpiväljundid lävendi tasemel, sh on täidetud iseseisvad tööd
sh hindamismeetodid	suuline vestlus, teoreetiliste teadmiste kontroll, kirjalik töö, praktiline töö
Õppematerjalid	Sotsiaalministeerium. Töökeskkonna käsiraamat http://www.ti.ee/ott/raraamat.pdf

Töötervishoiu ja tööohutuse seadus. <https://www.riigiteataja.ee/akt/106072012060>
 Töölepingu seadus. <https://www.riigiteataja.ee/akt/122122012030>
<http://www.tooelu.ee>

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
	KÜÜLIKUTE KARJATAMINE	1	J. Prits
Nõuded mooduli alustamiseks	Läbitud moodul küülikute hooldamine ja söötmine		
Mooduli eesmärk	õpetusega taotletakse, et õpilane rajab, hooldab karjaaedu ja jälgib karja.		
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid		
Õpilane: 1. rajab ja hooldab täiustatud puurisüsteeme, kontrollib karjaia korrasolekut, vajadusel parandab ja teisealdab aedu vastavalt juhiste	Õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • rajab ja hooldab täiustatud puurisüsteeme, karjaaedu ja –teid, kirjeldab erinevaid tarastamise viise, teostab karjaia ja –tee vaatluse ja nimetab vajalikud hooldustööd 		
2. jälgib visuaalselt ja ajab karja vastavalt juhiste	<ul style="list-style-type: none"> • jälgib visuaalselt linnukarja, selgitab tavapärasest erinevate loomade käitumist • täidab tööülesandeid vastutustundlikult, suheldes kaastöötajatega informatsiooni vahetades, kannab hoolt heakorra ja puhtuse eest. 		
3. hindab karjamaasööda tagavara rohumaadel; tagab vee ja lisaõötade olemasolu	<ul style="list-style-type: none"> • hindab karjamaasööda tagavara, viib läbi karjakopli vaatluse hinnates rohumaa seisundit, tunneb ära enamlevinud rohumaa kultuurid, selgitab erinevate loomaliikide karjatamisviise ja karjatamisperioodi pikkust 		
4. jälgib karjamaade seisukorda ja teeb hooldust vastavalt juhiste	<ul style="list-style-type: none"> • jälgib karjamaade seisukorda, hooldab karjamaad vastavalt juhiste, kirjeldab hooldusvõtteid, kontrollib lisaõöda ja vee olemasolu ning tegutseb vastavalt olukorrale 		
5. jälgib karja terviklikkust ja käitumist visuaalselt, ohu või puuduste märkamisel tegutseb vastavalt juhiste	<ul style="list-style-type: none"> • vaatlleb karjamaal karja ja selgitab tavapärasest erinevate loomade käitumist • korraldab oma tegevust ja kohandab enda käitumist vastavalt olukorrale 		
Teemad, alateemad	Rohumaaviljelus Heintaimed, söödavad ja mittedöövavad rohundid karjamaal Loomade heaolu ja käitumine karjamaal, karjatamisgrupid Lisaoötade ja joogivee vajadus karjamaal		

	Loomade karjatamine Karjamaavajaduse planeerimine, karjatusplaani koostamine Karjamaade rajamine ja hooldamine Karjamaa tarastamisviisid ja nõuded, karjamaade tarastamine Karjateede hooldus
sh. praktiline töö	0,5 EKAP
sh iseseisev töö 6 tundi	Töötab juhendamisel karjaaedade rajamisel ja karjamaade hooldamisel
Õppemeetodid	Arutelu, suuline vestlus, teoreetiliste teadmiste kontroll, kirjalik töö, praktiline töö
Hindamine ja hindamismeetodid	Õppeprotsessis rakendatakse kujundavat hindamist. Õpiväljundite saavutatust hinnatakse hindamiskriteeriumide ja demonstratsioonülesannete täpsustavate hindamisjuhendite alusel. Hindamisülesanded: 1. Eristab ja iseloomustab lühidalt enamlevinud rohumaakultuure 2. Kirjeldab karjamaade hooldusvõtteid ja põhjendab vajadust karjatamisplaani alusel
sh hindekriteeriumid	Puuduvad
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Mooduli kokkuvõttev hinne on mitteeristav. Hinne on „arvestatud“, kui on saavutatud kõik õpiväljundid lävendi tasemel, sh on täidetud iseseisvad tööd
sh hindamismeetodid	suuline vestlus, teoreetiliste teadmiste kontroll, kirjalik töö, praktiline töö
Õppematerjalid	tööjuhendid www.nouandeteenistus.ee